

OKUL ÖNCESİ ÖĞRENCİLERİNİN CİNSİYET, ANNE-BABA EĞİTİMİ VE YAŞ ÖZELLİKLERİ AÇISINDAN OKULA HAZIR BULUNUŞLUKLARININ DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Yrd. Doç. Dr. Mustafa Uslu
Selçuk Üniversitesi
heromuslu@gmail.com

Okt. Banu Uslu
Selçuk Üniversitesi
banuuslu2004@hotmail.com

Özet

Bu araştırmada, okul öncesi öğrencilerinin okula hazır bulunuşluk becerileri, cinsiyet, anne ve baba öğrenim ve yaş düzeylerine göre incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini Konya il merkezinde bulunan devlet okullarına bağlı anasınıflarına devam eden 50 çocuk oluşturmuştur. Çalışmanın verileri Metropolitan Okula Hazır Bulunuşluk Testi ve Aile Anket Formu kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde, t-Testi kullanılmıştır. Araştırma sonuçları, anne yaş ve anne öğrenim düzeylerinin çocukların okula hazır bulunuşlukları üzerinde anlamlı bir farklılık yarattığını ortaya koymuştur. Ancak, cinsiyetin ve baba yaş ve öğrenim durumunun okula hazırlık becerileri üzerinde anlamlı bir farklılık yaratmadığı saptanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Okula hazır bulunuşluk, okul öncesi eğitim, okuma yazmaya hazırlık becerileri.

ANALYSIS OF PRE-SCHOOL CHILDREN'S SCHOOL READINESS LEVELS ACCORDING TO GENDER, PARENTAL EDUCATION AND AGE VARIABLES

Abstract

The present study analyzed the school readiness levels of pre-school children according to gender, parental education and age characteristics. The sample of the study consisted of 50 pre-school children who were studying in kindergarten of public schools in the centre of Konya province. Metropolitan School Readiness Test and a Family Survey Form are used to collect the data of the study. While analyzing the data, the t-Test is used. The research results revealed a significant difference in school readiness of pre-school children in terms of maternal age and maternal education level. However, no significant difference is found on school readiness skills of children regarding their gender, and their fathers' educational status and age.

Key Words: School readiness, pre-school education, literacy readiness skills.

GİRİŞ

Okul bireyin sosyalleşmesi sürecinde ilk temel kurumdur. Çocukların erken dönemde edindiği ilk deneyimleri daha sonraki okul yaşamı boyunca edinecekleri bilgi beceri ve deneyimlerin temelini oluşturmaktadır. Okula başlama yaşı çocuğun dil becerilerinin ve düşünme yeteneğinin belirli bir düzeye ulaşması göz önünde tutularak saptanmaktadır. Okuma ve yazma becerisi kazanımında öncelikle çocuğun, öğrenme için belli bir olgunluk düzeyine ulaşması gerekmektedir. Bu olgunluk, çocuğun fiziksel, zihinsel, dil, sosyal ve duygusal gelişimleri açısından belli bir düzeye gelmesi ve okulda kendisinden istenileni başarılı bir şekilde yerine getirmeye hazır olmasıdır (Oktay, 2002). Vadasy ve diğerleri (1998), çocuklara okuma-yazma öğretiminde erken çocukluk yıllarının çok önemli olduğunu ve okuma-yazma becerilerinin geliştirilmesinde bu dönemde yaptırılacak etkinliklerin önemini vurgulamaktadırlar. Oktay (1983)'a göre, bir anaokulu öğretmeni, çocukların özelliklerini belirlemek ve onun gelecek yıllarda yöneleceği ilkokulun istediği öğrenme deneyimlerine sahip olup olmadığını anlamak konusunda büyük olanaklara sahiptir. Çocuk, anaokulunda yazmayı değil ama yazmak için gerekli olan

tüm bilgi ve beceriyi kazanır. Erken çocukluk eğitimini destekleyen araştırmalarda da (The Condition of Education, 2000) okul öncesi eğitiminin çocukların okula hazırlanmalarına yardımcı olduğu vurgulanmaktadır. Bununla birlikte, okul öncesi eğitiminin çocukları okula hazırlamadaki etkililiğinin niteliğiyle orantılı olduğu göz ardı edilmemelidir. Türkiye’deki bu okulların çok azında nitelikli eğitim verilmekte; birçoğunda da eğitimden çok bakım hizmeti verilmektedir (Arı ve diğerleri, 2002). Meyer ve arkadaşlarına (1994) göre, bazı çocuklar okula zengin deneyimlerle başlarken, bazıları da hiç deneyime sahip olmadan başlamaktadır. Bu nedenle, okul öncesi eğitim programlarında gelişimsel özelliklerin çocuğa uygun olmasının yanında, çocuğun okuma olgunluğu ve dil gelişimine uygun zengin tecrübeler elde edebilecek etkinliklerin düzenlenmesi, okuma başarısının artmasında olumlu rol oynayacaktır. Okula başlama zihinsel, bedensel, duygusal ve sosyal açıdan bir “hazırlıklı oluşu” gerektirir. Thackray, hazırlıklı oluşu “çocuğun herhangi bir duygusal zorluğa uğramadan, kolayca yeterli bir şekilde öğrenebileceği dönem” olarak tanımlamaktadır (Oktay,1983).

Okul öncesi dönemdeki çocuklar Türkçe dil etkinlikleri ile bellek ve hatırlama gücü, olaylar arasında neden sonuç ilişkisi kurabilme, alıcı ve ifade edici dil becerileri, işitsel ve görsel algı, kelime hazinesinin gelişimi, gramer kurallarına uygun olarak konuşma, dinlediğini anlayabilme gibi okuma olgunluğunda önemli becerileri edinmektedirler. İlköğretimin ilk aşamasındaki okuma yazmasını kolaylaştıracak olan, harflere göz aşinalığı ve okuma kavramları bilgisine sahip olmaktadır (Öztürk, 1995). Öğrenmeye hazır oluş ilk defa ciddi bir şekilde George Stanley Hall tarafından ele alınmıştır. Hall, çocuğun belirli bir eğitime, mesela ilköğretim birinci sınıfa başlamadan önce neleri bilmesi yapabileceği sorusu üzerinde durmuştur. Buna göre çocuk bir şeyi ancak, daha önce kazandığı şeylerle ilişkili olduğu veya ilişkiye geçirebildiği oranda öğrenebilir. O halde eğitim ve öğretimin herhangi bir aşamasına girerken çocuğun neleri öğrenmek zorunda olduğuna değil, daha önce neleri kazanmış olduğuna bakmak gerekir. Aksi takdirde "gözleri görmeyen bir kimseye renkleri anlatmaya çalışan bir adam" durumuna düşülebilir" (Strom, 1969, Akt. Erkan 2011).

Okul öncesi kurumlarda verilen eğitim, özellikle evde okuryazarlık gelişimini destekleyici bir ortam yaratılmadığında önem kazanmaktadır. Bu durumda okul öncesi kurumları yalnızca evde öğrenilenleri pekiştirmekle kalmaz, aynı zamanda pek çok şeyin doğrudan öğrenilmesini de sağlar (Öztunç,1994). Çocuklara yazılı ve sözlü diller arasında ilişkiler kurmasını sağlayacak zengin uyarıcı ortamların sağlanması, okuma olgunluğunun desteklenmesinde, önemli bir yere sahiptir. Okul öncesi eğitim kurumuna devam edemeyen çocuklar, ilk okuma yazma deneyimlerini ev ortamında edinmektedirler. Çocukların okuma yazma deneyimlerinin şekillenmesinde, ebeveynlerin ve kardeşlerin önemli yeri bulunmaktadır. Çocuğun çevresinde yer alan zengin uyarıcılar, onun okuma yazmaya karşı isteğinin artmasını sağlamaktadır. Çocukların okul öncesi dönemde edindiği okul öncesi okuma yazma deneyimleri, okumaya başlangıçta karşılaştıkları materyalleri tanıma, anlama ve yorumlama becerilerinin gelişimini desteklemektedir (Yazıcı, 2002). Aile ortamı ve sosyal çevre, zekâ gelişiminde, zekaya bağlı olarak etkilenen öğrenme yeteneğinin gelişiminde, dolayısıyla okumaya hazırlıklı olma da okuma olgunluğunda son derece önemlidir (Unutkan, 2003). Okuma olgunluğunun gelişiminde evde kullanılan dil ve aile çevresi önem taşımaktadır. Çocuğun evinde okuryazarlık materyalleri bulundurmamak ve çocukları bu materyalleri kullanmak için teşvik etmek, okuma olgunluğunu desteklemenin iki yolu olarak görülmektedir (Duin A.N and Groves, M. F. (1987). Bu araştırmada, okul öncesi eğitim alan çocukların, okul olgunluğunu araştırırken, çocuğun birlikte büyüdüğü ebeveynlerin, yaş ve eğitim düzeyi göz önüne alınarak, anne ve babanın eğitim ve yaş durumlarının ve çocuğun cinsiyetinin, çocuğun okula uygunluğuna etkisinin olup olmadığının araştırılması amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Okul öncesi öğrencilerinin cinsiyet, anne-baba eğitimi ve yaş özellikleri açısından okula hazır bulunuşluklarının düzeylerini belirlemeyi amaçlayan bu çalışma nicel bir çalışmadır. Bu amaçla Metropolitan Okul Olgunluğu Testi (MOOT) kullanılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın örneklemini 2011-2012 eğitim-öğretim yılı ilk yarıyılında Konya il merkezinde bulunan devlet okullarına bağlı anasınıflarına devam eden 50 çocuk oluşturmuştur. Araştırma yapılan anaokullarında çocuk sayısı 100 dür. Bu çocuklardan 50'si araştırmaya dâhil edilmemiştir. Okul öncesi eğitim eğitimi alan ilgili anaokullarından çocuk listesinden basit rastgele örnekleme yöntemi ile seçilerek araştırmanın 50 çocuktan oluşan çalışma grubu oluşturulmuştur. Çalışma grubundaki okul öncesi eğitim alan çocuklardan 30'u (% 60) kız, 20'si (% 40) erkektir. Çalışma grubundaki çocukların ailelerinin demografik özelliklerine göre dağılımları incelenirken, alt grup dağılımları analiz için uygun olmadığı için anne-baba öğrenim düzeyleri ve anne-baba yaş gruplarında birleştirme yapılmıştır. Okul öncesi eğitim alan çocukların annelerinin 12'si (% 24) 25 yaş ve altı, 38'i (% 76) 26 yaş ve üzerindedir. Babaların ise 6'sı (% 12) 25 yaş ve altı, 44'ü (% 88) 26 yaş ve üzeridir. Annelerin 20'si (% 40) okur-yazar değilken 30'u (% 60) ilköğretim mezunudur. Babaların 5'i (%10) okur-yazar değilken 45'i (% 90) ilköğretim mezunudur.

Ölçme Aracı: Metropolitan Okul Olgunluğu Testi (MOOT)

Çocukların okula, okulun gerektirdiği kurallara ve öğrenmeye hazır olup olmadığını saptamak amacıyla yapılan bir testtir. Okula hazırlanırken olması gereken fizyolojik, çevresel ve zihinsel faktörleri değerlendirmekte kullanılır. Metropolitan Okul Olgunluğu Testi; Kelime anlama, 19 madde; Cümleler, 14 madde; Genel Bilgiler, 14 madde; Eşleştirme, 19 madde; Sayılar, 24 madde; Kopya Etme, 10 madde test ve toplam 100 maddeden oluşur. Testin sonucunda, çocuğunuzun okul için gereken olgunluğa ne ölçüde hazır olduğu ve düzeyiyle ilgili sağlıklı veriler elde edilir. Metropolitan Okul Olgunluğu Testi okula gidecek çocukların psikolojik olarak okula hazır olup olmadıklarını ölçer. Hildreth ve arkadaşları tarafından hazırlanan Metropolitan Okul Olgunluğu Testi, Oktay (1980) tarafından Türkçe'ye uyarlanmıştır. Oktay (1980) 44 ilkokul çocuğuna Metropolitan Okul Olgunluğu Testi ile Metropolitan Başarı Testini uygulamış ve iki test arasındaki korelasyonun. 34 ile. 53 arasında olduğunu bulmuştur. Metropolitan okul olgunluğu testi, okula yeni başlayan birinci sınıf çocuklarının yönergeleri anlamaya hazırlıklı olmalarını sağlayacak olan özellikleri ve başarılarını ölçmek üzere hazırlanmıştır. Her alt test uzman kişi tarafından sözlü olarak verilen yönergeye göre çocuğun işaretleyeceği ve kopya edeceği resimlerden meydana gelmiştir (Oktay 1983). Bu testin hem grup hem de bireysel olarak uygulaması mümkündür. Beş-altı yaş arası çocuklara uygulanan bu testin süresi yaklaşık 24 dakikadır. Test soru formu ve kayıt formundan oluşmaktadır. Uygulayıcının verdiği yönergeler doğrultusunda çocuğun testi yanıtlaması istenir (Wifred 1993). Bütün bu alt testlerde her maddeye doğru verilen yanıt bir puan ile değerlendirilir. Puanların tümü testin toplam puanını oluşturur. Toplam puanın yüksekliği genel okul olgunluk düzeyinin yüksek olduğunu gösterir. Her alt testin kendine ait puanları da belirlenir. Aile Anket Formu: Araştırmacılar tarafından geliştirilen "Aile Anket Formu" çocukların ve ailelerinin bazı demografik özelliklerini (yaş, öğrenim düzeyi) belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.

Verilerin Toplanması Ve Analizi

Araştırmanın verileri, çocukların okula başladıkları 2012-2013 Eğitim-Öğretim yılının Kasım- Aralık aylarında toplanmıştır. MEB'den gerekli izin alındıktan sonra test çocuklara bireysel olarak sınıf ortamında uygulanmıştır. Testin uygulanması her çocuk için ortalama 40 dakika sürmüştür. Aile Anket Formunun ailelere sınıf öğretmenleri tarafından ulaştırılması ve geri alınması sağlanmıştır. Okur-yazar olmayan ailelerin anket formları ise aileler okula davet edilerek araştırmacılar tarafından doldurulmuştur. Verilerin analizinde Spss 17,0 sürümü, bağımsız t-testinden yararlanılmıştır.

BULGULAR VE TARTIŞMA

Araştırmadan elde edilen bulgular ve yorumları aşağıda sunulmuştur.

Tablo 1: Öğrencilerinin Okula Hazır Bulunuşluk Testinden Aldıkları Puanların Cinsiyete Göre t - Testi Sonuçları

MOOT	Cinsiyet	N	Mean	Ss	t	P
Kelime anlama	Kız	30	10,90	4,75	1,04	0,299
	Erkek	20	9,50	4,41		
Eşleştirme	Kız	30	9,30	5,19	1,39	0,171
	Erkek	20	7,25	4,97		
Cümleler	Kız	30	6,20	3,27	1,70	0,095
	Erkek	20	4,75	2,38		
Genel bilgi	Kız	30	6,83	3,64	1,05	0,295
	Erkek	20	5,75	3,38		
Okuma olgunluğu	Kız	30	33,23	15,41	1,38	0,172
	Erkek	20	27,25	14,24		
Kopya etme	Kız	30	4,16	3,45	1,05	0,299
	Erkek	20	3,10	3,61		
Sayılar	Kız	30	7,23	5,61	1,36	0,179
	Erkek	20	5,05	5,43		
Genel olgunluk	Kız	30	44,63	23,34	1,39	0,168
	Erkek	20	35,40	22,12		

*p<0.05 anlamlı

Tablo 1 incelendiğinde, kız ve erkeklerin okul olgunluğu testinden aldıkları puan ortalamaları göz önüne alındığında, cinsiyete göre anlamlı bir farklılığın olmadığı saptanmıştır. Yapılan araştırmalarda, kız ve erkeklerin okuma olgunluğunda ve okuma becerilerinin gelişiminde birbirinden farklı sonuçlar bulunmuştur. Arıkök (2001) örneklemini 94 çocuğun oluşturduğu çalışmasında, beş altı yaşındaki çocukların okuma olgunluğu düzeyinde cinsiyetin önemli bir farklılığa neden olmadığını saptamıştır. Cinkılıç (2009) yaptığı çalışmada ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin okul olgunluk düzeylerinde; okulöncesi eğitim, okulöncesi eğitim kurumlarına devam süresi, cinsiyet, kardeş sayısı, anne-baba eğitim düzeyleri değişkenleri açısından farklılaşma olup olmadığı ayrıca okulöncesi eğitimin ilköğretim ikinci sınıf öğrencilerinin okul olgunluğu üzerindeki etkisinin devam edip etmediğini incelemiştir. Araştırmanın sonucunda, cinsiyet değişkeninin okul olgunluğu üzerinde etkisi olmadığı saptanmıştır. Leong ve Joshi (1997) Alman çocuklarında fonolojik duyarlılık, bellek kapasitesi, erken okuma yazma ve zekânın, okuma ve heceleme becerisi üzerindeki etkisini inceledikleri çalışmada cinsiyetin önemli bir fark yaratmadığını bulmuşlardır. Diana Halper (1997), yaptığı çalışmada, hafızalarının daha uzun süreli olduğunu ve bu bilgileri gerektiren görevlerde daha kızların fonolojik ve dilsel başarılı oldukları sonucuna varmıştır. Genellikle kelime bilgisi, heceleme ve okumada kavramayı kapsayan becerilerde kızların daha başarılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ancak bu başarı farkının nedenlerinin biyolojik mi, yoksa çevresel mi olduğu kesin olarak ayrılamamıştır (Akt. Şimşek, 2007).

Tablo 2: Öğrencilerinin Okula Hazır Bulunuşluluk Testinden Aldıkları Puanların Anne Öğrenim Düzeylerine Göre t - Testi Sonuçları

MOOT	Anne öğrenim düzeyi	N	Mean	Ss	T	P
Kelime anlama	Okur-yazar değil	20	7,80	3,50	-3,51	0,001*
	İlköğretim mezunu	30	12,03	4,55		
Eşleştirme	Okur-yazar değil	20	5,45	2,39	-3,84	0,000*
	İlköğretim mezunu	30	10,50	5,53		
Cümleler	Okur-yazar değil	20	3,90	1,58	-3,70	0,001*
	İlköğretim mezunu	30	6,76	3,20		
Genel bilgi	Okur-yazar değil	20	4,00	2,36	-4,65	0,000*
	İlköğretim mezunu	30	8,00	3,32		
Okuma olgunluğu	Okur-yazar değil	20	21,15	8,00	-4,32	0,000*
	İlköğretim mezunu	30	37,30	15,34		
Kopya etme	Okur-yazar değil	20	2,00	2,22	-3,09	0,003*
	İlköğretim mezunu	30	4,90	3,77		
Sayılar	Okur-yazar değil	20	3,15	3,80	-3,72	0,001*
	İlköğretim mezunu	30	8,50	5,61		
Genel olgunluk	Okur-yazar değil	20	26,30	13,60	-4,25	0,000*

*p<0.05 anlamlı

Tablo 2 incelendiğinde anne öğrenim düzeyinin çocukların okula hazır bulunuşlukları üzerindeki etkisinin anlamlı olduğu saptanmıştır. Annenin öğrenim düzeyi yükseldikçe, çocukların testin alt testleri ve bölümlerinden aldıkları puan ortalamalarının yüksek olması; bu annelerin çocuklarının akademik gelişimleriyle daha yakından ilgilendiklerini; Çocuğun bakımıyla annenin daha fazla ilgilendiği göz önüne alındığında ilköğretim mezunu annelerin, okuryazar olmayan annelere göre çocuklarına daha fazla yardımcı olabileceklerini düşündürmektedir. Annenin okuryazar olmasından dolayı çocuklarının okuma-yazma becerilerinin gelişmesinde, onlara hikâye okuma ve ödevlerinde yardımcı olmalarında model olabilecekleri düşünülebilir.

Amerika'da Eğitim Testleri Servisi'nin 1996 yılında yaptığı ulusal bir çalışmada, çocukların okuma seviyelerini gösteren en önemli belirleyicinin, annelerinin okuma seviyeleri olduğu ve annenin eğitim seviyesi ile çocuğa kitap okuma arasında doğru orantı olduğu belirtilmiştir. Bu çalışmaya göre, üniversite mezunu annelerin %77' si çocuklarına her gün kitap okurken, lise mezunu annelerin yalnızca %49'u her gün kitap okumaktadır (National Center for Education Statistics 1991-1996). Yine Amerika'da Ulusal Eğitim İstatistikleri Merkezinin 1993 ve 1999 yılları arasında ailelerin okula hazırlıkla ilgili yaklaşımlarının karşılaştırıldığı bir çalışmada; okula hazır bulunuşluk konusunda annenin liseden az eğitiminin olmasının aileden kaynaklı risk etmenleri arasında olduğu belirtilmektedir (National Center for Education Statistics 1993- 1999). Benzer şekilde Öztürk (1995), okul öncesi eğitim alan ve almayan ilköğretim birinci sınıf çocuklarının alıcı ve ifade edici dil düzeylerini karşılaştırdığı araştırmasında, anne babanın öğrenim durumu yükseldikçe çocukların alıcı ve ifade edici dil düzeylerinin yükseldiğini bulmuştur. Ardila ve ark. 2005 çocukların bilişsel gelişimlerinde anne-babanın öğrenim düzeyinin etkili olduğu, anne-baba öğrenim düzeyinin yüksek olmasının çocukların bilişsel gelişimini desteklediği vurgulanmaktadır (Akt. Bütün, Aral 2007).

MOOT	Baba Öğrenim	N	Mean	Ss	t	P
Kelime anlama	Okur-yazar değil	9	10,44	4,06	0,074	0,941
	İlköğretim mezunu	41	10,31	4,78		
Eşleştirme	Okur-yazar değil	9	8,22	3,73	-0,164	0,870
	İlköğretim mezunu	41	8,53	5,45		
Cümleler	Okur-yazar değil	9	5,88	3,05	0,293	0,771
	İlköğretim mezunu	41	5,56	3,03		
Genel bilgi	Okur-yazar değil	9	6,11	3,14	-0,267	0,791
	İlköğretim mezunu	41	6,46	3,66		
Okuma olgunluğu	Okur-yazar değil	9	30,66	12,57	-0,038	0,970
	İlköğretim mezunu	41	30,87	15,73		
Kopya etme	Okur-yazar değil	9	3,33	4,00	-0,379	0,706
	İlköğretim mezunu	41	3,82	3,45		
Sayılar	Okur-yazar değil	9	5,77	5,99	-0,342	0,734
	İlköğretim mezunu	41	6,48	5,57		
Genel olgunluk	Okur-yazar değil	9	39,77	21,41	-0,165	0,870
	İlköğretim mezunu	41	41,19	23,68		

Tablo 3: Öğrencilerinin Okula Hazır Bulunuşluluk Testinden Aldıkları Puanların Baba Öğrenim Düzeylerine Göre t - Testi Sonuçları

*p<0.05 anlamlı

Tablo 3 incelendiğinde baba öğrenim düzeyinin çocukların okula hazır bulunuşlukları üzerindeki anlamlı bir etkisinin olmadığı saptanmıştır. Araştırmanın yapıldığı sosyo-ekonomik çevre göz önüne alındığında, babaların neredeyse tamamının tüm gün dışarıda ya da uzun yol şoförlüğü yapan kişiler olduğu gözlenmekte ve bu babaların çocuklarının akademik gelişimlerine önemli bir katkı sağlayamadıkları düşünülmektedir. Alanda yapılan yerli ve yabancı araştırmalara bakıldığında; Yazıcı (2002), okuma olgunluğunu incelediği çalışmasında, anne babaların öğrenim düzeyinin çocuğun okul olgunluğu, dil gelişimi ve kavramsal gelişimlerini olumlu veya olumsuz yönde etkileyebildiğini saptamıştır. Araştırmada yüksek öğrenimli anne babaların, çocukların eğitimi ile ilgili bilgi edinme, yeni kaynaklara ulaşma, farklı ve eğitici eğitim ortamları sunma ve çocuğu ile iletişim yollarını güçlendirme gibi yönlerden çocukların gelişimini olumlu yönde etkileyecek davranışlarda buldukları ortaya çıkmıştır. Böylece çocukların okula hazır bulunuşluk becerilerini ve diğer gelişim alanlarını destekleyecek ortamları öğrenim düzeyi düşük anne babalardan daha sık çocuklarına sunduklarını belirtmektedir. Benzer şekilde Çıkrıkçı (1999) araştırmasında, babaları yüksek okul mezunu olan çocukların, babası lise mezunu olan çocuklara göre, Metropolitan Olgunluk Testinden daha yüksek puanlar aldıklarını ve baba öğrenim durumu yükseldikçe puanların arttığını saptamıştır.

MOOT	Anne yaş	N	Mean	Ss	t	P
Kelime anlama	25 yaş ve altı	12	6,25	2,80	-4,01	0,000*
	26 yaş ve üzeri	38	11,63	4,34		
Eşleştirme	25 yaş ve altı	12	5,00	1,95	-2,87	0,006*
	26 yaş ve üzeri	38	9,57	5,37		
Cümleler	25 yaş ve altı	12	3,25	1,48	-3,46	0,001*
	26 yaş ve üzeri	38	6,36	2,99		
Genel bilgi	25 yaş ve altı	12	3,66	2,64	-3,36	0,002*
	26 yaş ve üzeri	38	7,26	3,38		
Okuma olgunluğu	25 yaş ve altı	12	18,16	6,57	-3,75	0,000*
	26 yaş ve üzeri	38	34,84	14,85		
Kopya etme	25 yaş ve altı	12	1,50	0,90	-2,68	0,010*
	26 yaş ve üzeri	38	4,44	3,74		
Sayılar	25 yaş ve altı	12	2,41	1,92	-3,02	0,004*
	26 yaş ve üzeri	38	7,60	5,80		
Genel olgunluk	25 yaş ve altı	12	22,08	8,79	-3,62	0,001*
	26 yaş ve üzeri	38	46,89	23,05		

Tablo 4: Öğrencilerinin Okula Hazır Bulunuşluk Testinden Aldıkları Puanların Anne Yaş Düzeylerine Göre t - Testi Sonuçları

*p<0.05 anlamlı

Tablo 4'te, annelerin yaşları göz önüne alındığında; 26 yaş ve üzeri annelerin çocuklarının okul uygunluğu testinden aldıkları puan ortalamalarının, 25 yaş altı annelerin çocuklarının okul uygunluğu testinden aldıkları puan ortalamalarına göre anlamlı düzeyde farklılaştığı görülmektedir. Anne yaşı büyüdükçe çocukların okula uygunluğu yönünde bir artış görülmektedir. Yaşı büyük olan annelerin, yapılan görüşmeler esnasında; başka çocuklarının olduğu ve araştırmaya alınan çocuğun, bu annelerin genelde ikinci veya üçüncü çocukları olduğu gözlenmiştir. Çıkan sonucun, bu annelerin daha tecrübeli olduğu, 25 yaş altı annelerin ise genellikle ilk çocukları olduğundan dolayı daha tecrübesiz olduğu düşünülmektedir. Alakoç Pirpir ve diğ. (2011) yapmış olduğu araştırmada annelerin içinde buldukları yaş grubunun çocuklarının okul olgunluğu üzerinde etkili olduğu sonucu bulunmuştur.

Tablo 5: Öğrencilerinin Okula Hazır Bulunuşluk Testinden Aldıkları Puanların Baba Yaş Düzeylerine Göre t - Testi Sonuçları

MOOT	Baba yaş	N	Mean	Ss	t	P
Kelime anlama	25 yaş ve altı	6	7,50	1,97	-1,62	0,110
	26 yaş ve üzeri	44	10,72	4,76		
Eşleştirme	25 yaş ve altı	6	6,16	1,16	-1,17	0,245
	26 yaş ve üzeri	44	8,79	5,41		
Cümleler	25 yaş ve altı	6	3,33	1,21	-2,04	0,046*
	26 yaş ve üzeri	44	5,93	3,05		
Genel bilgi	25 yaş ve altı	6	4,00	3,34	-1,80	0,077
	26 yaş ve üzeri	44	6,72	3,48		
Okuma olgunluğu	25 yaş ve altı	6	21,00	6,41	-1,73	0,089
	26 yaş ve üzeri	44	32,18	15,43		
Kopya etme	25 yaş ve altı	6	1,66	1,00	-1,56	0,125
	26 yaş ve üzeri	44	4,02	3,65		
Sayılar	25 yaş ve altı	6	3,00	2,44	-1,59	0,118
	26 yaş ve üzeri	44	6,81	5,75		
Genel olgunluk	25 yaş ve altı	6	25,66	9,43	-1,76	0,084
	26 yaş ve üzeri	44	43,02	23,67		

*p<0.05 anlamlı

Tablo 5'te, babaların yaşları göz önüne alındığında; 26 yaş ve üzeri babaların çocuklarının okul uygunluğu testinden aldıkları puan ortalamaları ile 25 yaş altı babaların çocuklarının okul uygunluğu testinden aldıkları puan ortalamaları arasında genel anlamda anlamlı düzeyde farklılık olmadığı görülmektedir. Sadece "cümleler" alt boyutu 26 yaş üzeri lehine babaların çocukların da test puan ortalamalarında sınırda anlamlı düzeyde farklılık çıkmış fakat genel test puan ortalamaları göz önüne alındığında anlamlı düzeyde bir farklılık olmadığı söylenebilir. Anne-baba eğitim düzeyleri ile ilgili ortaya çıkan bulgulara paralel olarak yaş ile alakalı sonuçlarında benzer olması; babaların evde, çocukların bakım ve akademik gelişimleri ile fazla ilgilenemediklerini düşündürebilir. Çocukların okul olgunluğu düzeylerine hem baba eğitim durumunun hem de babaların yaşlarının genel olarak etkili olmadığı, araştırma bulgularına dayalı olarak söylenebilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Kız ve erkekler çocukların okul olgunluğu testinden aldıkları puan ortalamaları göz önüne alındığında, cinsiyete göre anlamlı bir farklılığın olmadığı saptanmıştır. Anne öğrenim düzeyinin çocukların okula hazır bulunuşlukları üzerindeki etkisinin anlamlı olduğu belirlenmiştir. Baba öğrenim düzeyinin çocukların okula hazır bulunuşlukları üzerindeki anlamlı bir etkisinin olmadığı sonucu elde edilmiştir. Annelerin yaşları ile çocuklarının okul uygunluğu arasında anlamlı düzeyde farklılaşmanın olduğu görülmüştür. Babaların yaşları ile çocuklarının okul uygunluğu testinden aldıkları ortalamalar arasında anlamlı düzeyde farklılık olmadığı saptanmıştır.

Not: Bu çalışma 25-27 Nisan 2013 tarihlerinde Antalya’da 28 Ülkenin katılımıyla düzenlenen “ International Conference on New Trends in Education – ICONTE – 2013 ”da sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

KAYNAKÇA

Alakoç Pirpir, Devlet. C, Çiçekler; Ç,Büyükbayraktar; R, Konuk Er. (2011). Annelerin Mükemmeliyetçi Tutumlarının Altı Yaşındaki Çocuklarının Okul Olgunluğuna Etkisinin İncelenmesi. 2.nd International Conference on New Trends in Education and Their Implications 27-29 April, 2011 Antalya- Turkey; Siyasal Kitabevi, Ankara, Turkey, 2011 ISBN: 978-605-5782-62-7.

Arı, M., Bayhan, P., Üstün, E. ve Akman, B. (2002). Farklı sosyo-ekonomik düzeydeki 6-8 yaş çocuklarının gelişimsel değerlendirilmesi. Journal of Qafqaz University, 9, 103-112.

Arıkök, İ. (2001). Beş- Altı Yaş Çocuklarında Görsel Algı Eğitiminin Okuma Olgunluğuna Olan Etkisinin İncelenmesi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Bütün Ayhan, A. ve Aral, N. (2007). Bracken temel kavram ölçeği-gözden geçirilmiş formunun altı yaş çocukları için uyarlama çalışması. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 32, 42-51.

Cinkılıç, H. (2009). Okul Öncesi Eğitimin İlköğretim 1. Sınıf Öğrencilerinin Okul Olgunluğuna Etkisinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Çıkrıkçı, S. (1999). Ankara il merkezindeki resmi banka okullarına devam eden 5-6 yaş çocuklarının okul olgunluğu ile aile tutumu arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Duin A.N and Groves, M. F. (1987). Intensive vocabulary instruction as a prewriting technique. Reading Research Quarterly. 11(3):311-330.

Leong, K. J. & Joshi, R. M. (Eds.). (1997). Cross-language studies of learning to read and spell: Phonologic and orthographic processing. Dordrecht: Kluwer Academic Publishers.

Meyer, L., Wardrop, J. L. , “Effects Of Reading Storybooks Aloud to Children. “ Journal Of Educational Researches, 1994. <<http://www.icevi.org/publications/ICEVI-WC2002/papers/06-topic/06-fellenius.htm>>.

National Center for Education Statistics (NCES). National household education survey (NHES). (1991-1996). Early literacy experiences in the home. Retrived on 11 January 2007, from http://nces.ed.gov/programs/quarterly/vol_1/1_1/3-esq_11-b.asp

National Center for Education Statistics (NCES), National Household Education Survey (NHES). (1993-1999). Schoolreadiness parent interview, 1993, and parent interview, 1999. Retrived on 11 January 2007, from http://nces.ed.gov/programs/quarterly/vol_2/2_1/q3-1.asp

Oktay, A. (1983). Okul olgunluğu. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları No: 3089.

Oktay, A.. (2002). Yaşamın sihirli yılları: Okul öncesi dönem (3. Basım).İstanbul: Epsilon Yayıncılık.

Öztunç S. (1994). Okuma kavramları testi'nin Türk çocuklarına uyarlanması. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.

Öztürk, H. (1995). Okul öncesi eğitim kurumlarına giden ve gitmeyen ilkököl birinci sınıf öğrencilerinin alıcı ve ifade edici dil düzeyleri. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

S, Erkan. (2011). Farklı Sosyoekonomik Düzeydeki İlköğretim Birinci Sınıfı Çocuklarının Okula Hazır Bulunuşluklarının İncelenmesi, H. Ü. Eğitim Fakültesi 196 Dergisi (H. U. Journal of Education), 40, 186-197

Şimşek, Özlem. (2007). Anasınıfına Devam Eden Çocukların Okuma Olgunluğu Düzeyine Türkçe Dil Etkinlik Programının Etkisinin İncelenmesi; Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara,

Unutkan. Ö. P. (2003). Marmara ilköğretime hazır oluş ölçeğinin geliştirilmesi ve standardizasyonu. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Yayınlanmamış doktora tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi.

U.S. Department of Education. (2000). The Condition of Education. Retrieved March 11, 2007 from <http://nces.ed.gov/pubs2000/2000062.pdf>

Vadasy, P. F., Rolanda, E., O'Connor, J. R., Jenkins, A. et al. (1998). Ladders to literacy: A kindergarten activity book. Paul H Brookes Pub Co.

Yazıcı, Z. (2002). Okul öncesi eğitimin okul olgunluğu üzerine etkisinin incelenmesi. Milli Eğitim Dergisi, 155-156,26.11.2012 tarihinde <http://www.yayim.meb.gov.tr> adresinden erişildi.